

#101. Parlamentul lucrează pentru tine?! Monitorizarea civică a ședinței plenare din 30-31 martie 2023

#101. Parlamentul lucrează pentru tine?!

- Ședința s-a remarcat prin:
 - modificarea considerabilă a ordinii de zi, prin 4 suplimente;
 - prelungirea stării de urgență pentru a 7-a oară consecutiv;
 - schimbarea sistemului electronic de vot al Legislativului.

www.promolex.md

Ședința plenară din 30-31 martie 2023

Modificarea considerabilă a ordinii de zi, prin 4 suplimente; prelungirea stării de urgență pentru a 7-a oară consecutiv și schimbarea sistemului electronic de vot, cu efecte asupra modului de înregistrare a rezultatelor votării, sunt principalele aspecte prin care s-a remarcat ședința plenară din 30-31 martie curent.

Ordinea de zi a ședinței a fost modificată în proporție de **545%**, raportat la numărul subiectelor incluse inițial. În opinia Promo-LEX, aceasta influențează nefavorabil transparența și previzibilitatea procesului legislativ. Toate propunerile acceptate de modificare a ordinii de zi au fost înaintate de deputații PAS. Iar cele 8 propuneri înaintate de opoziție (BCS), inclusiv de audiere în plen a prim-ministrului

Dorin Recean, nu au întrunit numărul necesar de voturi.

După aproape 2 ore de dezbateri, majoritatea parlamentară a prelungit pentru a 7-a oară consecutiv starea de urgență, declarată la 24.02.2023 în contextul invaziei militare a Federației Ruse împotriva Ucrainei. Promo-LEX amintește că în privința ultimelor 2 hotărâri ale Parlamentului de prelungire a stării de urgență a fost solicitată verificarea controlului de constituționalitate, însă examinarea a fost sistată de Curtea Constituțională din cauza înregistrării parității de voturi. Astfel, hotărârile respective sunt prezumate a fi constituționale.

La ședința din 31.03.2023 Parlamentul a pus în aplicare un nou sistem electronic de vot. Promo-LEX observă că rezultatul votului este publicat pe pagina web a legislativului într-un format neprietenos publicului larg (ex. [Votul din 30.03.2023](#) vs [Votul din 31.03.2023](#)) și care nu permite analiza și prelucrarea optimă a datelor. Promo-LEX reiterează recomandarea sa privind necesitatea și importanța accesului la date deschise despre activitatea Parlamentului care să fie disponibile în mod liber, fără restricții sau mecanisme de control pentru utilizare și prelucrare.

După o îmbunătățire esențială a transparenței decizionale în cadrul [precedentei ședințe](#) (din 16-17 martie), Promo-LEX remarcă un nou regres. Astfel, în ședința curentă transparența decizională a fost afectată în proporție de 45% sau în cazul a 13 proiecte votate în cadrul ședinței. Și de această dată au fost publicate toate rapoartele sau corapoartele comisiilor permanente. În schimb, transparența decizională a fost afectată în cazul a 12 proiecte prin faptul că nu au fost solicitate, acordate sau publicate actele aferente proiectelor, inclusiv avizul Guvernului (2); expertiza anticorupție (1), avizul Direcției General Juridice (2) și analiza impactului de reglementare (4). Iar în cazul a 3 proiecte de legi nu a fost respectat termenul legal, de cel puțin 10 zile lucrătoare, pentru prezentarea recomandărilor

părților interesate.

În cazul a 2 din cele 13 proiecte ale căror transparență decizională a fost afectată s-a solicitat examinarea în mod prioritar, acestea fiind înregistrate de Guvern și de un grup de deputați PAS. În cazul proiectului înaintat de deputați ai majorității parlamentare nu este clar temeiul legal, dar și motivul acordării regimului de prioritate.

Promo-LEX mai observă că în cazul a 3 proiecte de lege a fost restricționat dreptul deputaților, comisiilor permanente și fracțiunilor parlamentare de depunere a amendamentelor în termenul de 30 de zile după primirea proiectului.

Ședința plenară a durat circa 14 ore și 40 min, cu 3 pauze de 17 ore și 10 min. Proiectul de lege examinat și votat în cel mai lung termen, 359 zile calendaristice, aparține unui grup de deputați PAS și se referă la unele modificări la Codul Muncii și la legea privind asigurarea egalității de șanse între bărbați și femei. Iar 2 proiecte ale Guvernului vizând Curtea Supremă de Justiție (CSJ) și evaluarea externă a judecătorilor CSJ au fost examinate și votate în cel mai scurt termen, de 23 de zile.

Din totalul de 29 de proiecte aprobate în ședință, doar 2 au fost votate în spirit de consens de către majoritatea parlamentară (PAS) și opoziție (BCS). Deputații fracțiunii PPȘ tradițional au boicotat ședința.

Amintim că, în perioada anilor 2021–2025, activitatea Parlamentului Republicii Moldova este supusă unei monitorizări exhaustive în cadrul Programului Promo-LEX "Democrație, Transparență și Responsabilitate". Scopul monitorizării este de a spori transparența instituției, de a contribui la îmbunătățirea procedurilor legislative și de a consolida interacțiunea dintre deputați și cetățeni.

Pentru informații suplimentare:

Alla Ceapai, comunicatoare Asociația Promo-LEX

GSM: 060228002; alla.ceapai@promolex.md